

Liite 1

13.4.2 TOINEN KOTIMAINEN KIELI

Vuosiluokilla 1–2 toisen kotimaisen kielen opetuksen erityisenä tehtävänä on herättää oppilaiden myönteinen asenne ruotsin tai suomen kielen oppimiseen sekä vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti. Opetus herättelee oppilaiden uteliaisuutta kieliin ja se tukee oppilaan kykyä havainnoida ja hyödyntää ympäröivässä maailmassa olevia kielellisiä ja kulttuurisia virikkeitä. Opetuksessa tarjotaan monipuolisia kokemuksia ruotsin tai suomen kielestä sekä ruotsin tai suomen kieleen liittyvistä kulttuureista. Äidinkielenomaisessa ruotsin tai suomen kielen opetuksessa kaksikieliset oppilaat saavat mahdollisuuden pohtia ja syventää ruotsin tai suomen kielen taitoaan ja ruotsin- tai suomenkielisen kulttuurin erityispiirteiden tuntemustaan. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa korostuu oppimisen ilo, vaihtelevat työtavat, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa. Käsiteltävät aihepiirit valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heitä itseään kiinnostavista aiheista ja niitä käsitellään monipuolisesti. Opetuksen alussa oppilaalta ei edellytetä luku- ja kirjoitustaitoa. Oppilaan kiinnostusta suullista ja kirjoitettua kieltä kohtaan herätellään ja lisätään. Vähitellen lisätään myös oppilaan kiinnostusta lukemista ja kirjoittamista kohtaan.

RUOTSIN KIELI, A1-OPPIMÄÄRÄ VUOSILUOKILLA 1–2

Ruotsia A1-kielenä voi opiskella Luostarivuoren koulussa sekä suomenkielisillä perusopetuksen luokilla että kielikylpyopetuksen luokilla. Paikalliset tarkennukset taulukossa näkyvät sinisellä.

Kursiivilla on kirjattu aihetta selventäviä, ei normimuotoisia esimerkkejä.

Turussa vuosiluokilla 1-2 käsitellään esim. seuraavien aihepiirien sanastoa:

- päivittäinen sanasto: kalenteri (päivä, kuukausi, sää)
numerot (ainakin 1-20)
- itsestä ja perheestä kertominen
- värit
- eläimet
- verbejä (liikkuminen, toiminta ym.)
- ruoka
- kehonosat
- koulusanasto
- harrastukset

Näiden aihepiirien sisältöjä suunnitellaan tarkemmin oppilaiden kiinnostuksen mukaan. Samat aihepiirit voivat toistua 1. ja 2. luokalla, niin että aiemmin opittua syvennetään. Opetuksessa voidaan huomioida koulun kulttuurille ja kohdekielelle tyypillisiä juhlapäiviä (Spökfest, Lucia, Svenska dagen) ja käsitellä niihin liittyvää sanastoa.

Ruotsin kielen A1-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1–2

Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen			
T1 tutustutaan, mitä kieliä ja kulttuureita koulussa, lähiympäristössä ja Pohjoismaissa on. Ohjata oppilasta ymmärtämään suomen ja ruotsin kielen asemaa kansalliskielinä. Ohjata oppilasta tunnistamaan ruotsin kieli muista kielistä.	Oppilas oppii tiedostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta arjessaan sekä tunnistamaan ruotsin kielen muista osaamistaan kielistä. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä, mitä kieliä koulussa, lähiympäristössä, Suomessa ja Pohjoismaissa puhutaan ja tutustutaan niissä esiintyviin kulttuureihin. Keskustellaan eri kielten yhtäläisyyksistä ja eroista. 1.lk: Tutustutaan ruotsin kieleen oman koulun kielikylpyopetuksen luokkien avulla sekä muihin kieliin hyödyntäen koulun monikulttuurisuutta ja oppilaiden omia matkakokemuksia. Tehdään oppilaat tietoiseksi Suomen kansalliskielistä. Tutustutaan Pohjoismaihin esim. lastenkirjallisuuden kautta. 2.lk: Oman koulun lisäksi mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään lähiympäristön kotikansainvälisyyttä sekä Turun kaksi- ja monikielistä kulttuuritarjontaa. Kuunnellaan näytteitä muista pohjoismaisista kielistä.	L1, L2, L5, L7
T2 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kielitaustansa sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta	Oppilas oppii arvostamaan omaa kielitaustansa sekä eri kieliä ja kulttuureja. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitystä ja arvoa eri yhteisöille. 1.lk: Kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitys omassa perheessä, luokassa ja koulussa. 2.lk: Kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitys laajemmin omassa perheessä, luokassa sekä koulussa. Kielellisen ja kulttuurisen merkityksestä keskustellaan myös kansallisella tasolla (esim. Turku, Suomi, yhteisöt).	L1, L2

Kielenopiskelutaidot			
T3 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden kanssa ja toimia ryhmässä	Oppilas oppii yhteistyö- ja ryhmätöitä.	S2 Harjoitellaan tekemään yhteistyötä ja työskentelemään pareittain ja ryhmissä. 1.-2.lk Harjoitellaan yhdessä toimimista ja yhdessä oppimista erikokoisissa ryhmissä ja monenlaisissa tehtävissä.	L1, L2, L6
T4 ohjata oppilasta tekemään havaintoja kielestä ja kielenkäytöstä sekä arvaamaan ja pääättelemään yksittäisten sanojen ja ilmausten merkityksiä	Oppilas oppii arvaamaan ja pääättelemään sanojen ja ilmausten merkityksiä sekä tekemään havaintoja kielestä ja kielenkäytöstä. (tavoitetta ei arvioida)	S2 Havainnoidaan pääsääntöisesti puhuttua kieltä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaidon perusteella. 1.lk: Tutkitaan ja havainnoidaan ruotsin kieltä yhdessä. Opettaja tukee oppilaiden päättelyä antamalla erilaisia ymmärtämistä tukevia esimerkkejä (sanon käyttö erilaisissa virkkeissä, nonverbaalit keinot, muihin kieliin rinnastaminen). 2.lk: Ohjataan ja kannustetaan oppilasta tarkkailemaan ja tutkimaan ruotsin kieltä koulussa ja koulun ulkopuolella (esim. kielen tarkkailuun kannustavat läksyt: tienviitat, tuoteselosteet, media).	L1, L4, L5
T5 tutustutaan erilaisiin tapoihin oppia kieliä ja kokeillaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat oppilaalle parhaiten. Harjoitellaan yhdessä asettamaan tavoitteita kielten opiskelulle.	Oppilas oppii tunnistamaan, kokeilemaan, harjoittelemaan ja käyttämään erilaisia kielenopiskelutaitoja.	S2 Pohditaan, miten kieliä opitaan ja miten kieliä voi oppia. Harjoitellaan erilaisia tapoja opiskella kieltä. Harjoitellaan arvioimaan omaa kielitaitoa itse- ja vertaisarvioinnin keinoin käyttämällä esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua. 1.lk: Oppilasta ohjataan tutustumaan erilaisiin tapoihin oppia kieltä, (toiminta, toisto, leikki, puhuminen, kuuleminen, lukeminen, piirtäminen, laulu, draama). Tutustutaan tavoitteiden asetteluun, itse- ja vertaisarviointiin.	L1, L7

		2. lk: Tehdään oppilaat tietoisiksi erilaisista tavoista oppia kieltä (toiminta, toisto, leikki, puhuminen, kuuleminen, lukeminen, kirjoittaminen, piirtäminen, laulu, draama). Harjoitellaan tavoitteiden asettelua, itse- ja vertaisarviointia sekä itsenäisesti että ryhmässä.	
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa			
T6 rohkaista oppilasta käyttämään kieltä monipuolisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	Oppilas oppii käyttämään kieltä viestintäkumppanin tukemana joissakin yleisimmin toistuvissa viestintätilanteissa.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Keskeisiä sisältöjä ovat eri kielenkäyttötarkoituksiin liittyvät tilanteet, kuten tervehtiminen, hyvästely, omasta itsestä kertominen ja arkeen liittyvät kielenkäyttötilanteet. Opetuksessa harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Osana vuorovaikutusta harjoitellaan sanastoa ja rakenteita fraaseina esimerkiksi laulujen, leikkien, draaman ja pelillistämisen avulla. 1.lk: Oppilas harjoittelee yksinkertaisia ja lyhyitä vuorovaikutustilanteessa käytettäviä sanoja ja fraaseja (esim. alku –ja lopputervehdys, oman nimen kertominen). 2.lk: Oppilasta rohkaistaan ilmaisemaan itseään suullisesti ruotsiksi tutuissa tilanteissa. Oppilas harjoittelee yksinkertaisia kysymyksiä ja vastauksia, sekä kertomaan asioista sanatasolla. Oppilas harjoittelee arkipäivän vuoropuhelutilanteita.	L1, L2, L4, L6, L7
T7 ohjata oppilasta hyödyntämään non-verbaalisia keinoja ja käyttämään erilaisia keinoja päätellä sanojen merkityksiä. Rohkaista oppilasta ilmaisemaan omia oivalluksiaan sekä	Oppilas oppii hyödyntämään erilaisia apukeinoja kuten eleitä, ilmeitä, sanastoja ja TVT-taitoja selviytyäkseen vuorovaikutustilanteista. Oppilas oppii arvaamaan	S3 Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Harjoitellaan erilaisten viestinnässä tarvittavien apukeinojen, kuten eleiden ja piirtämisen käyttöä. Harjoitellaan sanojen merkitysten päättelyä asiayhteyden, yleistiedon tai	L1, L2, L3, L4, L5, L7

viestin ymmärtämiseen liittyviä vaikeuksia.	tai päättämään yksittäisten sanojen merkityksiä. Oppilas oppii ilmaisemaan, onko ymmärtänyt kuulemansa. Oppilas oppii tuomaan esille omia oivalluksiaan.	muiden kielten osaamisen perusteella. Harjoitellaan ilmaisuja, joita tarvitaan, kun viestin ymmärtämisessä on ongelmia. 1.-2.lk: Oppilaan annetaan käyttää myös muita osaamiaan kieliä tukena, jotta hän tulee ymmärretyksi ruotsin kielellä. Harjoitellaan nonverbaaleja viestintäkeinoja osana kielenopiskelua. Kannustetaan oppilaita kielitietoiseen sanojen tutkimiseen ja harjoitellaan sanojen merkityksien päättelyä (en hatt –hattu – a hat). Tutkitaan lapsen maailmaan liittyviä ruotsinkielisiä sanoja.	
T8 rohkaista oppilasta käyttämään ruotsin kieltä viestintätilanteeseen ja kulttuuriin sopivalla tavalla	Oppilas oppii käyttämään muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisiä kohteliaisuuden ilmauksia	S3 Totutellaan käyttämään kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia arjen vuorovaikutustilanteissa, kuten tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen ja avun pyytäminen. Harjoitellaan luontevaa reagoitua vuorovaikutustilanteissa. 1.lk: Tutustutaan ja harjoitellaan arjen vuorovaikutustilanteissa toimimista ja siihen liittyvää sanastoa. Kannustetaan oppilasta toimimaan tilanteeseen sopivalla tavalla, vaikka hän ei osaisikaan reagoida ruotsin kielellä. 2.lk: Kerrataan ja laajennetaan vuorovaikutustilanteissa tarvittavaa sanastoa sekä harjoitellaan niiden käyttöä käytännön tilanteissa.	L2, L4, L6, L7
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä			
T9 ohjata oppilasta ymmärtämään kohdekielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaalle tutuissa tilanteissa	Oppilas oppii ymmärtämään muutamia kuulemiaan ja näkemäänsä sanoja ja ilmauksia.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Oppilas tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin ja vähitellen myös kirjoitettuihin teksteihin sekä arjessa kuuluvaan ja näkyvään kieleen. Harjoitellaan	L1, L2, L3, L4, L5, L7

		hahmottamaan ruotsin kielen äänteitä ja sanapainoa. Ymmärtämistä harjoitellaan esimerkiksi laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden ja kuvien avulla. 1.lk: Oppilas tutustuu ensisijaisesti arjessa kuuluvaan ja näkyvään kieleen. Pääpaino puhutussa kielessä (laulut, lorut, tarinat). Oppiminen tapahtuu toiminnallisesti (laulut, leikit, lorut). 2.lk: Oppilas tutustuu ensisijaisesti puhuttuihin teksteihin ja vähitellen myös kirjoitettuihin teksteihin. Oppiminen tapahtuu toiminnallisesti (laulut, leikit, lorut).	
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä			
T10 ohjata oppilasta käyttämään ruotsin kielen tavallisimpia sanoja ja ilmauksia oppilaille tutuissa tilanteissa erityisesti puheessa sekä harjoittelemaan ääntämistä	Oppilas oppii käyttämään tavallisimpia sanoja ja ilmauksia puheessa sekä ääntämään niitä ymmärrettävästi.	S3 Sisältöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden arki ja kiinnostuksen kohteet. Sisältöjä valitaan yhdessä oppilaiden kanssa. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti ruotsin kielen ääntämistä ja sanapainoa. Sanastoa ja rakenteita harjoitellaan osana vuorovaikutusta erilaisissa oppilaille tutuissa tilanteissa sekä esimerkiksi kuvien, laulujen, leikkien, lorujen, tarinoiden, draaman ja pelillistämisen avulla. Tarjotaan vähitellen mahdollisuuksia tutustua kirjoittamiseen. 1.lk: Tutustutaan ruotsin ääntämiseen ja ääntämisen eroavaisuuksiin verrattuna suomen kieleen (esim. riikinruotsin intonaatio, äänenpaino). Opetellaan oikeaa ääntämistä toistojen kautta, ohjataan oppilas huomaamaan	L1, L2, L3, L4, L5, L7

		suomenkielestä poikkeavia äänteitä (esim.dU, sjuk). 2.lk: Jatketaan ääntämisen harjoittelua ja tarjotaan mahdollisuuksia kirjoittamiseen vähitellen. Oppilas tutkii miltä opittu äänne näyttää kirjoitettuna. Tutustutaan ja harjoitellaan näitä äänteitä: Å> BLÅ O> OST U > NU, DU Ä/E> HJÄLP! HETER! J > LJUS, HJÄRTA CH/SJ/ TJ > CHOKLAD, SJUNGA, TJOCK Oppilas tutustuu ruotsin kielen pitkään vokaaliin ja sen kirjoitusasuun. glas – glass, bus -buss	
--	--	---	--

Ruotsin kielen A1-oppimäärän työtapoihin ja oppimisympäristöihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1–2

Työtapojen valinnassa tulee ottaa huomioon erilaiset ja eri taustoista tulevat oppijat sekä oppilaiden ikäkaus ja kehitysvaihe. Työtapojen tulee olla monipuolisia, oppilaslähtöisiä ja oppilaita osallistavia. Työtapoja valittaessa lähtökohtana ovat toiminnallisuus ja tutkiva oppiminen. Opetusta voidaan eheyttää niin, että ruotsin kielen taitojen oppiminen nivotaan muiden oppiaineiden opetukseen.

Työtavoilla ohjataan oppilaita monipuoliseen vuorovaikutukseen, yhteiseen pohtimiseen, kielelliseen uteliaisuuteen ja päättelyyn sekä yhteistyötaitojen kehittämiseen. Työtavoissa yhdistyy leikinomaisuus, musiikki, draama, pelit ja liike sekä eri aistien hyödyntäminen. Oppilaille tarjotaan suullisen vuorovaikutuksen lisäksi mahdollisuuksia tutustua ruotsin kieleen ja oppia sitä myös kirjoitetun kielen kautta. Oppilaita ohjataan pohtimaan ruotsin kielen oppimistaan esimerkiksi Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla sekä vähitellen ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää koko koulua ja koulun lähiympäristöä oppimisympäristöinä. Monikielisyys, kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus ovat näkyvissä oppimisympäristöissä. Ruotsin kieli kuuluu ja näkyy oppimistilanteissa ja oppilaalle tutuissa vuorovaikutustilanteissa. Oppimisympäristöjä voidaan muuttaa erilaisiin kielenoppimistilanteisiin sopiviksi ja siten mahdollistaa monipuoliset työtavat sekä työskentely ryhmissä ja itsenäisesti. Oppimisympäristöjä suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Oppimisympäristöt tukevat oppilaan luontaista uteliaisuutta ja kokeilunhalua sekä leikillisyyttä ja mielikuvitusta, jotta oppilas rohkaistuu käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan alusta asti. Oppimisympäristöjen avulla vahvistetaan oppilaiden monilukutaidon kehittymistä hyödyntämällä opetuksessa esimerkiksi kuvia, liikettä, ääntä ja

erilaisia didaktisia välineitä. Opetuksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia tutustua ruotsin kieleen ja ruotsin kieleen liittyvään kulttuuriin hyödyntämällä erilaisia oppimisympäristöjä sekä mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi verkkoyhteyksiä muiden ruotsin kieltä puhuvien kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ruotsin kielen A1-oppimäärässä vuosiluokilla 1–2

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu, kielenopiskelutaitojen vahvistaminen sekä toiminnalliset luovuutta ja osallisuutta edistävät työtavat tukevat oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaille tarjotaan tilaisuuksia tutustua myös muihin koulun tarjoamiin kieliin. Oppilaille kerrotaan monipuolisen kielitaidon merkityksestä ja heitä kannustetaan opiskelemaan monipuolisesti kieliä.

Opetus tulee järjestää oppilaiden lähtökohdat huomioon ottaen ja opetusta tulee tarvittaessa eriyttää. Oppilaalla on oikeus saada oppimisen tukea tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaan vapauttamiseen kielen opiskelusta tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen harkintaan. Oppimisen ja koulunkäynnin tuesta määrätään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvussa 7. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille. Oppilaita ohjataan löytämään itselleen sopivaa ja kiinnostavaa oppimista edistävää aineistoa esimerkiksi verkosta tai kirjastosta.

Oppilaan oppimisen arviointi ruotsin kielen A1-oppimäärässä vuosiluokilla 1–2

Lukuvuoden aikana toteutettavan arvioinnin ensisijainen tehtävä on ohjata oppimista kannustavan palautteen avulla. Opettajan antama palaute antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi oppimisen tavoitteista sekä omista taidoista ja niiden kehittämisestä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että opettaja antaa oppilaille mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan eri tavoin. Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itse- ja vertaisarvioinnin taitoja osana kielten opiskelua.

Lukuvuoden päätteeksi A1-kielen sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi tekemiensä havaintojen perusteella oppilaiden osaamista suhteessa kaikkiin opetussuunnitelman perusteissa oppimiselle asetettuihin tavoitteisiin. Opettajan arvioidessa oppilaiden oppimista on huolehdittava siitä, että oppilaat voivat osoittaa osaamistaan eri tavoin.

A1-ruotsin opetuksen tavoitteiden arviointi

1. ja 2. -luokan lukuvuoden päätteeksi annettavassa todistuksessa on sanallinen arviointi (HYVÄKSYTTY/HYLÄTTY). Lukuvuoden aikana oppilas saa kielenopiskelustaan ohjaavaa ja kannustavaa palautetta. Lisäksi oppilaat tutustuvat itse- ja vertaisarviointiin. Arvioinnin tulee olla oppilasta kannustavaa.